

Hallituksen toimintakertomus 2013

YLEISTÄ

Vuosi 2013 oli Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen (Mela) 44. toimintavuosi.

Vuoden aikana hakemuskäsittely sujui jouhevasti ja käsittelyajat kehittyivät positiivisesti. Myös asiakastytyväisyydestä saatiin hyvät tulokset. Sähköisen asiakirjahallinnan toimintaa tehostettiin hienosti.

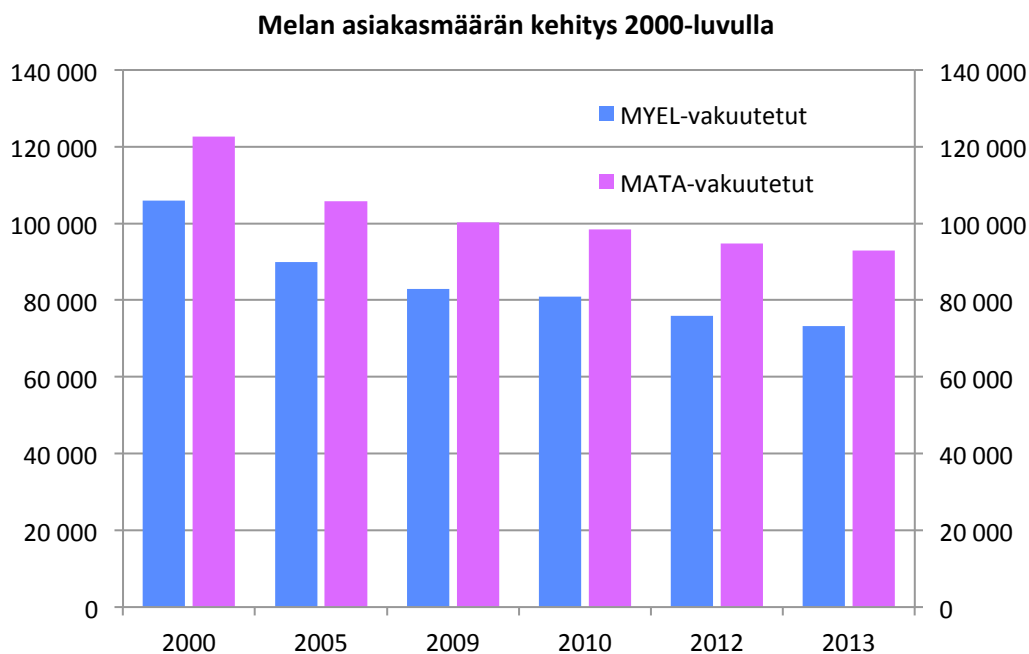
Sähköisen asiakirjahallinnan myötä käsittelyprosessi on tehostunut entisestään. Nyt pystytään antamaan aikaisempaa useammin niin sanottuja pikapäätöksiä. Toiminta nopeuttaa korvausten maksua asiakkaille. Kyseisestä menettelystä johtuen erikseen lähetetyt maksuliitteet käsitellään erillisinä tapauksina ja tämä nostaa hakemusten ja päätösten lukumäärää.

Kertomusvuoden aikana Melaan saapui 57 252 vakuutus- tai etuushakemusta. Hakemusten kokonaismäärä kasvoi 5,2 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna.

Melalla oli vuoden lopussa 73 211 MYEL-vakuutettua ja 92 878 MATA-vakuutettua asiakasta. Eläkkeensaajia Melalla oli vuoden päättyessä asiakkainaan 133 756 henkilöä.

MYEL-vakuutettujen asiakkaiden määrä väheni edellisestä vuodesta 3,6 prosenttia, MATA-vakuutettujen 1,0 prosentin ja eläkkeensaajien 2,9 prosenttia.

Melan kautta maksettujen etuuksien ja palveluiden arvo oli 1 204,0 miljoonaa euroa sisältäen lomituksen (v. 2012: 1 189,0 miljoonaa euroa).

Kuva 1. 2000-luvulla Melan MYEL-vakuutettujen asiakkaiden määrä on vähentynyt keskimäärin 2,8 prosenttia vuodessa ja MATA-vakuutettujen 2,1 prosenttia vuodessa.

Mela ja yhteiskuntavastuu

Mela on mukana edistämässä koko yhteiskuntaa koskevaa työurien pidentämistavoitetta. Melan työhyvinvointitoiminnan tavoitteena on lisätä asiakkaiden terveitä työvuosia ja työssäjaksamista.

Mela kantaa vastuun lakisääteisen sosiaaliturvan ja palvelun laadukkaasta toimeenpanosta niin maatalousyrittäjien kuin apurahansaajienkin osalta.

Sijoitustoiminta on vastuullista ja se kohdistuu riittävästi hajautettuihin sijoituskohteisiin hallituksen vahvistaman sijoitussuunnitelman mukaisesti. Sijoitustoiminnassa otetaan vain maltillisia riskejä.

Mela on toimihenkilöilleen vastuullinen työnantaja. Henkilöstö pääsee vaikuttamaan itseään koskevaan päätöksentekoon erilaisten työryhmien kautta. Henkilöstön työhyvinvointia tuetaan kattavalla työterveyshuollolla, ajankohtaisella koulutustarjonnalla ja liikunta- sekä virkistystoiminnalla.

MAATALOUSYRITTÄJIEN ELÄKEVAKUUTUS (MYEL)

MYEL-vakuutus

Maatalousyrittäjän eläkelain mukaan vakuutetaan maatalousyrittäjät, metsätalousyrittäjät, kalastajat, poronhoitajat, heidän perheenjäsenensä sekä apurahalla työskentelevät taiteen ja tieteen harjoittajat.

Maatalousyrittäjän eläkevakuutukseen kuului vuoden 2013 lopussa 70 448 maatalousyrittäjää (sis. kalastajat, poronhoitajat ja metsätalousyrittäjät). Maatalousyrittäjiä oli vakuutettuina 49 012 maatilalta. MYEL-vakuutetuista maatalousyrittäjistä 68 prosenttia oli miehiä ja 32 prosenttia naisia. Asiakasmäärän kehitys on esitelty tarkemmin taulukossa 1.

Vuoden 2013 aikana Mela sai asiakkaakseen 2 119 uutta MYEL-vakuutettua maatalousyrittäjää, mikä on lähes sama määrä kuin kolmena edellisenäkin vuonna.

Apurahansaajien MYEL-vakuutushakemuksia saapui Melaan vuoden aikana 5 600 kappaletta (v. 2012: 5 300). Vuoden aikana alkoi 3 735 uutta apurahansaajien MYEL-vakuutusta.

Apurahansaajien vakuutusjaksot olivat keskimäärin 16,5 kuukauden mittaisia. Vuoden aikana vakuutetuista apurahansaajista 65 prosenttia oli tieteen ja 35 prosenttia taiteen harjoittajia. Naisten osuus apurahavakuutetuista oli 56 prosenttia ja miesten 44 prosenttia.

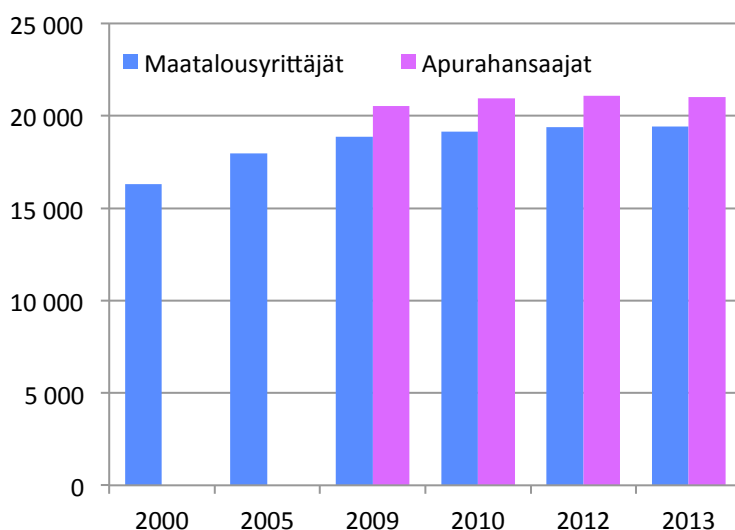
Asiakasryhmät	MYEL-vakuutetut, henkilöä	Muutosprosentti edellisestä vuodesta
Maatilatalouden harjoittajat	67 843	-4,1
Metsätalousyrittäjät	2 797	-2,4
Poronhoitajat	1 055	-2,1
Kalastajat	619	-2,1
Apurahansaajat	2 776	+6,8

Taulukko 1. MYEL-vakuutetut asiakkaat 31.12.2013 ja asiakkaiden lukumäärän kehitys vuoteen 2012 verrattuna. Sama henkilö voi olla vakuutettuna eri asiakasryhmissä.

MYEL-työtulo

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien sosiaaliturvaetuudet lasketaan henkilökohtaisesta MYEL-työtulosta. Vuoden lopussa maatalousyrittäjien keskimääräinen vuotuinen MYEL-työtulo oli 19 404 euroa eli 1 617 euroa kuukaudessa. Nousua edelliseen vuoteen oli 3,0 prosenttia. Apurahansaajien keskimääräinen MYEL-työtulo vuotuisesti työtuloksi muutettuna oli vuoden lopussa 21 017 euroa. Siinä nousua oli 2,4 prosenttia.

Keskimääräinen MYEL-työtulo, euroa/vuosi
(vuoden 2013 indeksitasossa)

Kuva 2. MYEL-työtulon kehitys maatalousyrittäjillä ja apurahansaajilla. Vuoden 2013 lopussa maatalousyrittäjien keskimääräinen MYEL-työtulo oli 19 404 euroa vuodessa ja apurahansaajien 21 017 euroa vuodessa.

MYEL-eläkkeet

Vuoden lopussa työeläkettä maksettiin 133 323 henkilölle (v. 2012: 137 231). Työeläkettä saavien henkilöiden määrä laski vuoden aikana 2,8 prosenttia. Eläkkeensaajien määrä eläkelajeittain on eritelty taulukossa 2.

Melan asiakkaat siirtyivät työeläkkeelle (vanhuuseläke, työkyvyttömyyseläke, työttömyyseläke) keskimäärin 62,5-vuotiaina. Edelliseen vuoteen verrattuna eläkellesiiirtymisiässä ei tapahtunut muutosta.

Vuonna 2013 alkanut vanhuuseläke oli suuruudeltaan keskimäärin 1 061 euroa kuukaudessa, josta MYEL-eläkkeen osuus oli 768 euroa kuukaudessa. Kaikkien maksussa olevien vanhuuseläkkeiden suuruus oli keskimäärin 495 euroa kuukaudessa, josta MYEL-eläkkeen osuus oli 373 euroa kuukaudessa.

Mela maksoi työeläkkeitä yhteensä 852,1 miljoonaa euroa (v. 2012: 815,8 miljoonaa euroa).

Eläkelaji	Eläkkeensaajien lukumäärä	Muutosprosentti edellisestä vuodesta
Vanhuuseläke	119 572	-2,4
Perhe-eläke	38 578	-2,8
Työkyvyttömyyseläke	6 714	-10,2
Osa-aikaeläke	277	-2,2

Taulukko 2. Eri eläkelajeja saavien asiakkaiden lukumäärä 31.12.2013 ja muutos edellisestä vuodesta. Asiakas voi saada työeläkkeen rinnalla perhe-eläkettä.

Mela-sairauspäiväraha

Mela-sairauspäivärahaa maksetaan sairausvakuutuksen omavastuujalta. Vuoden aikana Mela-sairauspäivärahaa maksettiin yhteensä 3,1 miljoonaa euroa (v. 2012: 3,2 miljoonaa euroa).

MAATALOUSYRITTÄJIEN TAPATURMAVAKUUTUS (MATA)

MATA-työtapaturmavakuutus korvaa maatalousyrittäjätyössä ja MYEL-vakuutetussa apurahatyössä sattuneet tapaturmat ja näistä töistä aiheutuneet ammattitaudit. Vapaa-ajan MATA-vakuutus korvaa yksityistalouden töissä sekä vapaa-ajalla sattuneet vahingot.

MATA-tapaturmavakuutukset

Vuoden lopussa MATA-työtapaturmavakuutus oli voimassa 92 878 henkilöllä (v. 2012: 94 840), joista 2 776 oli apurahansaajia. Vapaa-ajan MATA-vakuutus oli vuoden lopussa 60 071 henkilöllä (v. 2012: 61 291), joista 341 oli apurahansaajia.

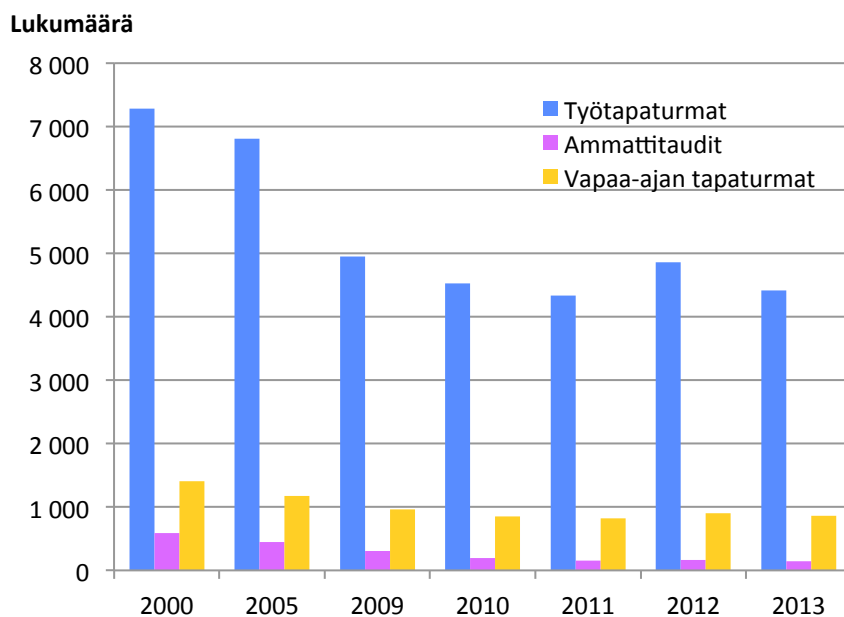
MATA-tapaturmavakuutuskorvaukset

Työtapaturmia sattui edellisvuotta vähemmän. Uusia työtapaturmia korvattiin 4 412 (v. 2012: 4 855) ja uusia ammattitauteja 143 (167). Kuolemaan johti vuoden aikana neljä työtapaturmaa. Vapaa-ajalla kuolemaan johtaneita tapaturmia ei sattunut.

Mela maksoi vuoden 2013 aikana työtapaturmavakuutuksen eläkkeitä ja korvauksia 34,8 miljoonaa euroa (v. 2012: 34,3 miljoonaa euroa).

Vapaa-ajan tapaturmavakuutuksesta korvattiin 859 uutta tapaturmaa, mikä on noin viisi prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Korvauksia kuitenkin maksettiin edellisvuotta enemmän eli 4,6 miljoonaa euroa (v. 2012: 4,0 miljoonaa euroa).

Uudet korvatut MATA-tapaturmat ja ammattitaudit 2000–2013

Kuva 3. Korvatut uudet tapaturmat ja ammattitaudit vuosina 2000–2013.

KUNTOUTUS

Mela korvaa sekä maatalousyrittäjän eläkelain (MYEL) että maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (MATA) mukaista kuntoutusta. MYEL-kuntoutusta voi saada, jos työkyky on heikentynyt niin, että entisen työn jatkaminen ei ole enää mahdollista, mutta kuntoutus tai työssä selviytymistä helpottavat apuvälineet ylläpitävät vielä työkykyä. MATA-kuntoutusta voi saada vain työtapaturmassa vammautunut tai ammattitautiin sairastunut vakuutettu.

MYEL:iin perustuvaan ammatilliseen kuntoutukseen käytettiin 0,8 miljoonaa euroa. Summa sisältää kuntoutusrahat ja kuntoutuskulut tutkimuskuluineen. Kuntoutuksena korvattiin lisäksi työssä selviytymistä helpottavia apuvälineitä 0,2 miljoonan euron arvosta.

MATA-kuntoutukseen käytettiin 1,3 miljoonaa euroa. Kuntoutuksena korvattiin muun muassa moottoroituja hengityksensuojaimia ja kuntoutuskursseja ammattiastmaan, -nuhaan, -ihottumaan ja homepölykeuhkoon sairastuneille.

LUOPUMISTUKI

Nykyinen luopumistukijärjestelmä on voimassa vuodet 2011–2014. Luopumistuen ehtoihin tuli kuitenkin muutos vuoden 2013 alussa.

Vuoden 2013 alusta lähtien peltojen myynti lisämaaksi lähialueen viljelijälle ei ollut enää mahdollista. Ainoa luopumistapa oli sukupolvenvaihdos. Sukupolvenvaihdoksissa luopumistuki oli mahdollista saada 56-vuotiaana, jos luovutuksen saaja oli luopujan lähisukulainen. Jos maatila luovutettiin sukupolvenvaihdoksella vieraalle viljelijälle, oli luopujan alaikäraja 60 vuotta.

Vuoden 2014 alusta alkaen luopumistuella pääsyn alaikäraja nousee 59 vuoteen, kun maatila luovutetaan lähisukulaiselle. Maatalousyrittäjät ennakoivat lakimuutosta ja etenkin vuoden 2013 lopussa Melaan saapui huomattava määrä luopumistukihakemuksia. Yhteensä hakemuksia tuli 863 kappaletta, joka on 55 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Sukupolvenvaihdokseen liittyvien hakemusten määrä lähes kaksinkertaistui edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuoden 2013 aikana uusia luopumistukia alkoi 647 henkilöllä (v. 2012: 638). Luopumisjärjestelmän kautta viljelystä luovuttiin yhteensä 439 tilalla vuonna 2013 (v. 2012: 425 tilaa).

Luopumistuen saajia oli vuoden lopussa 4 702 (v. 2012: 5427).

Mela hoitaa myös vuoteen 1993 asti voimassa olleen luopumiseläkelain mukaan myönnettyjä eläkeitä. Luopumiseläkettä maksettiin joulukuussa 13 517 henkilölle (v. 2012: 14 609).

LOMITUS

Mela korvaa maatalouslomituksen kustannukset valtion rahoittamana kuntien hoitamille paikallisyksiköille maatalousyrittäjien lomituspalvelulain mukaisesti. Mela myös ohjeistaa ja kouluttaa paikallisyksiköiden hallintohenkilöitä ja valvoo paikallisyksiköiden toiminnan lainmukaisuutta. Toimintaa tehostamalla ja palveluista perittävien maksujen uudelleenmäärittelyllä on syntynyt säästöjä maatalouslomitustoiminnassa.

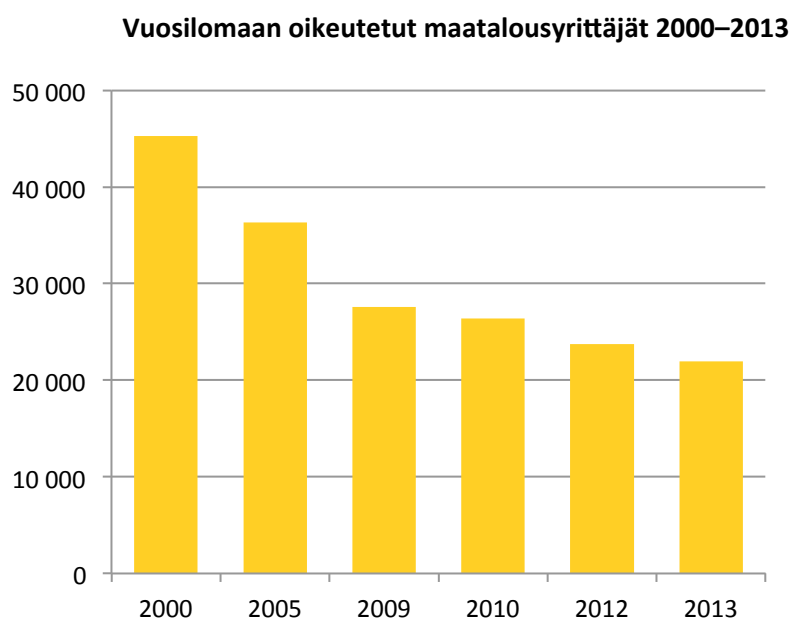
Maatalousyrittäjillä oli vuonna 2013 oikeus 26 vuosilomapäivään, joista käytettiin keskimäärin 25,6 päivää.

Alueellisia maatalouslomituksen paikallisyksiköitä toimi vuoden 2013 aikana 45 eli kaksi vähemmän kuin edellisellä vuonna. Kuukausipalkkaisia lomittajia oli noin 4 400.

Vuosilomaan oikeutettuja kotieläinyrittäjiä oli yhteensä 21 935 (v. 2012: 23 293). Vuosilomaan oikeutettujen yrittäjien määrä väheni 5,8 prosenttia.

Sijaisavun käyttäjiä oli vuoden aikana 8 876 (v. 2012: 9 497). Sijaisavun käyttäjien määrä väheni 6,5 prosenttia edellisestä vuodesta.

Turkistuottajat saivat turkistuottajien lomituspäivänsä perusteella pitää 18 vuosilomapäivää ja saada lisäksi 120 tuntia maksullista lisävapaata. Vuosilomamahdollisuutta hyödynsi 768 turkistuottajaa (v. 2012: 765).

Kuva 4. Vuosilomaan oikeutettujen maatalousyrittäjien lukumäärän kehitys vuosina 2000–2013. Vuonna 2013 vuosiloma-oikeus oli 21 935 maatalousyrittäjällä.

TYÖHYVINVOINNIN JA TYÖTURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN

Maatalouden lomituspäivät ja työterveyshuolto tukevat maatalousyrittäjien työssä jaksamista. Me-la edistää yrittäjien hyvinvointia myös maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin perustuvalla työturvallisuustyöllä. Käytännössä tämä tarkoittaa tapaturmien ja ammattitautien torjuntaa neuvonnan, tiedottamisen ja koulutuksen avulla.

Maatalousyrittäjien työhyvinvointiohjelman toteuttamista jatkettiin vuonna 2013. Yhteistyössä sidosryhmien kanssa järjestetyt varhaisen välittämisen koulutukset ja maatalousyrittäjien hyvinvointipäivät saivat hyvän vastaanoton. Varhaisen välittämisen koulutuksia järjestettiin kahden vuoden aikana 18 ja hyvinvointipäiviä 38. Vastaavanlaista toimintaa on tarkoitus jatkaa tulevaisuudessa.

Maatalousyrittäjien työterveyshuoltoon kuului vuoden lopussa 38 prosenttia MYEL-vakuutetuista maatalousyrittäjistä. Työterveyshuollon kattavuus on heikentynyt.

Työturvallisuustyöhön käytettiin 0,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2013 myönnettiin työturvallisuusapurahoja 150 000 euroa. Melalla oli 13 työturvallisuusasioihin erikoistunutta asiamiestä.

ASIAKASPALVELU

Osana asiakaspalvelun kehittämistä Melassa on siirrytty sähköiseen hakemuskäsittelyyn. Kuluneen vuoden aikana uuden järjestelmän käytettävyys parani merkittävästi. Nuorten tietoisuutta Melaturvan tärkeydestä korostettiin 18 vuotta täyttävälle MATA-vakuutetuille kohdistetulla kampanjalla. Vastaavasti myös vanhuuseläkeikää lähestyviä asiakkaita tiedotettiin työssä jatkamisen myönteisestä vaikutuksesta eläkekarttumaan. Luopumistukilakiin liittyvä asiakasviestintä oli aktiivista.

Asiakastytyväisyytutkimuksessa Mela sai hieman edellisvuotta paremman arvion, kun kokonaisarvosanaksi tuli 7,8 (vuonna 2012: 7,5).

Melan asiamiehet palvelivat asiakkaita noin 150 toimipisteessä. Yhdellä asiamiehellä oli vastuullaan keskimäärin 1 500 MYEL-vakuutettua asiakasta.

Asiakkailla oli mahdollisuus hoitaa vakuutus- ja etuushakemuksiaan myös pääkonttorissa toimivan puhelinpalvelun kautta, sähköisesti internetissä tai asioimalla henkilökohtaisesti pääkonttorin asiakaspalvelupisteessä. Mela palveli asiakkaitaan maatalousnäyttelyissä ja muissa alan suurissa asiakastapahtumissa.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstön määrä

Melaan oli työsuhteessa vuoden 2013 lopussa 204 toimihenkilöä (sisältäen asiamiehet). Nettohenkilömääräksi muunnettuna toimihenkilöiden määrä oli 178,8. Edellisen vuoden lopussa nettohenkilömäärä oli 186,4. Nettohenkilömäärä laski vuoden aikana neljällä prosentilla.

Vuoden lopussa Melassa työskenteli 45 asiamiestä, joista 19 oli päätoimisia. Asiamiesten nettohenkilömäärä vuoden lopussa oli 32,4.

Vuoden lopussa työsuhteessa olevista toimihenkilöistä 146 eli 72 prosenttia oli naisia ja 58 eli 28 prosenttia miehiä. Henkilökunnan keski-ikä oli 50,2 vuotta (v. 2012: 49,9 vuotta).

Henkilöstön palkat

Henkilöstölle maksetut suoriteperusteiset palkat olivat 8,6 miljoonaa euroa (vuonna 2012: 8,5 miljoonaa euroa).

Työhyvinvoinnin edistäminen

Työhyvinvoinnin edistämiseksi henkilökunnalle järjestettiin muun muassa monipuolisia liikuntapalveluita ja vapaa-ajan kulttuuritoimintaa.

Vuonna 2013 toimihenkilöiden työterveyshuollosta vastasi ulkopuolinen palveluntarjoaja.

Mela kouluttaa henkilöstöään aktiivisesti sekä omana toimintana että ulkoisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Melassa järjestettiin ensimmäinen Maatalousakatemia, jonka tarkoituksena oli parantaa asiakaspalvelua lisäämällä toimihenkilöiden maatalouden asiantuntemusta. Viisi päivää kestäneessä koulutuksessa tutustuttiin maatalousyrittäjien käytännön työhön. Koulutus järjestettiin yhteistyössä Hämeen ammattikorkeakoulun Mustialan toimipisteen kanssa. Koulutukseen osallistui kahdeksan toimihenkilöä.

Syksyllä toteutetussa työilmapiiritutkimuksessa erityisesti kiitosta saivat henkilöstön osaamisen kehittäminen ja Melan luotettavuus työnantajana. Myös esimiestyön laatu oli parantunut.

Sairauspoissaoloja oli vuoden aikana 3,4 prosenttia työajasta (v. 2012: 3,6 prosenttia).

Melassa otettiin käyttöön varhaisen tuen malli ”Vatupassi”. Sen tarkoituksena on auttaa toimihenkilöitä saavuttamaan tasapaino työelämässä silloin, kun työn tekeminen on syystä tai toisesta vaikeutunut. Varhaisella tuella tarkoitetaan mahdollisimman varhaista työkykyä uhkaavan ongelman tunnistamista ja sen hoitamista tarpeenmukaisilla toimenpiteillä. Varhainen ongelman tunnistaminen edistää työkyvyn säilymistä, lisää työviihtyvyyttä ja vähentää sairauspoissaoloja.

Vaihtuvuus

Melan henkilöstön vaihtuvuus pääkonttorissa oli 4,9 prosenttia (v. 2012: 7,5) ja asiamiesten vaihtuvuus oli 2,2 prosenttia. Suurin osa vaihtuvuudesta johtui eläkkeelle siirtymisistä. Vanhuuseläkkeelle siirtyi vuoden aikana yhdeksän toimihenkilöä ja yksi asiamies. Vanhuuseläkkeelle siirryttiin keskimäärin 64,0 vuoden iässä (v. 2012: 64,0). Uusia toimihenkilöitä palkattiin vuoden aikana 13.

TALOUS

Sijoitustoiminta

Melan sijoitustoiminta perustuu hallituksen vuosittain vahvistamaan sijoitussuunnitelmaan. Vuosi 2013 alkoi melko hyvissä merkeissä. Osakeindeksit nousivat sekä kotimarkkinoilla että ulkomailla. Kesällä markkinat olivat volatiileja. Tähän vaikuttivat mm. makrodatan heikkous ja epävarmuus keskuspankkien likviditeettituen jatkosta. USA:n keskuspankin elvytyspolitiikan jatkuminen sai aikaan osakekurssien nousun varsinkin USA:ssa. Euroopassa ja kehittyvillä markkinoilla kehitys oli maltillisempaa. Suomen yleisosakeindeksi päättyi vuoden lopussa muun Euroopan yleisindeksiä korkeammalle tasolle. Korkotaso pysyi koko vuoden matalana. Turvasatamana pidettyjen vakavaraisten valtioiden lainojen matalat korot ohjasivat korkosijoituksia jossain määrin yrityslainoihin, jotka olivatkin lähes ainoa tapa saada edes maltillista korkotuottoa.

Melan sijoitukset olivat vuoden lopussa markkina-arvoltaan 183,8 miljoonaa euroa (v. 2012: 162,7 miljoonaa euroa) ilman sijoitustilejä. Vuoden lopussa markkina-arvoisesta sijoituspääomasta oli korko- ja korkorahastosijoituksia 43,8 prosenttia ja osake- ja osake-rahastosijoituksia 30,7 prosenttia. Kiinteistö- ja kiinteistörahastosijoituksia oli 22,0 prosenttia ja muita sijoituksia 3,5 prosenttia. Luvuissa eivät ole mukana omien toimitilojen hallintaan oikeuttavat Kiinteistö Oy Metsätapiolan osakkeet.

Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen nettotuotto oli 10,0 miljoonaa euroa vuonna 2013 (v. 2012: 9,5 miljoonaa euroa). Käyvin arvoin laskettu tulos oli 19,0 miljoonaa euroa eli 9,2 prosenttia sitoutuneelle pääomalle. Vastaava tuotto oli edellisenä vuonna 12,7 prosenttia. Sijoitustoiminnan tuotto-, riski- ja muita tunnuslukuja sekä niiden laskentaperiaatteita on selvitetty tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Liikekulut

Kokonaisliikekulut olivat 25,1 miljoonaa euroa (v. 2012: 23,8 miljoonaa euroa). Tästä määrästä henkilöstökulut olivat 10,7 miljoonaa euroa ja tietohallintokulut 10,6 miljoonaa euroa. Kokonaisliikekuluisa kasvu oli 1,3 miljoonaa euroa.

Valtion ja Kansaneläkelaitoksen maksuosuudet

Valtion maksuosuus ilman lomitusta oli 698,3 miljoonaa euroa (v. 2012: 682,2 miljoonaa euroa). Valtion osuus kattoi 78,1 prosenttia korvausmenoista.

Lomitustoiminnan kuluista valtio maksoi 209,8 miljoonaa euroa (v. 2012: 223,6 miljoonaa euroa).

Kansaneläkelaitoksen maksuosuus oli 13,3 miljoonaa euroa (v. 2012: 11,2 miljoonaa euroa). Lakiin perustuva Kansaneläkelaitoksen maksuosuus on 27,6 prosenttia työajan MATA:n kokonaiskustannuksista.

Asiakkaiden maksuosuus

Asiakkaat maksoivat vakuutusmaksuja Melaan 207,5 miljoonaa euroa (v. 2012: 191,5 miljoonaa euroa), josta maatalousyrittäjien osuus oli 197,8 miljoonaa euroa ja apurahansaajien 9,7 miljoonaa euroa.

Vastuuvelka

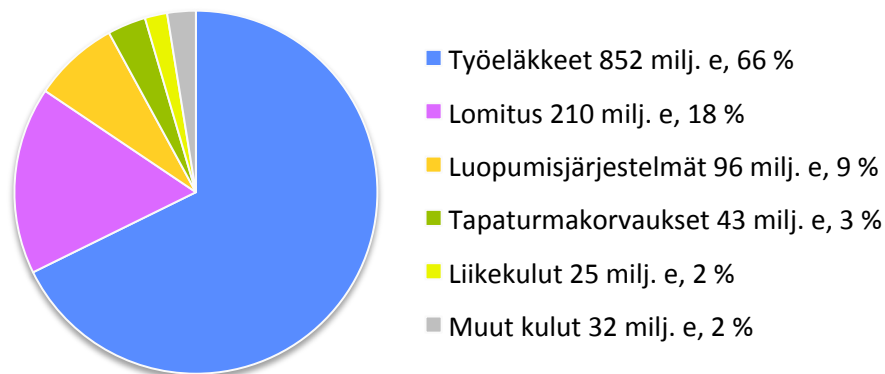
Sattuneiden vahinkojen korvausmenoon varattua rahaa oli työ- ja vapaa-ajan MATA-vakuutusten korvausvastuissa vuoden 2013 lopussa yhteensä 117,7 miljoonaa euroa. Apurahansaajien MYEL-vakuutusmaksuvastuu kasvoi vuoden 2013 aikana yhdeksällä miljoonalla eurolla 27,8 miljoonaan euroon.

Taloutta kuvaavat tunnusluvut sisältyvät tilinpäätöksen liitetietoihin.

Tuotot 1 258 milj. euroa

Kulut 1 258 milj. euroa

Kuva 5. Melan tuotot ja kulut pääryhmittäin vuonna 2013.

RISKIENHALLINTA

Melalla on koko toiminnan kattava riskienhallintasuunnitelma, jonka Melan hallitus hyväksyy vuosittain. Hallitus valvoo suunnitelman toteutumista muun muassa riskienhallinnan, sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastajien vuosittaisten raporttien pohjalta.

Melan toiminnassa keskeisiä ovat IT-toimintoihin, rahoitukseen ja sijoitustoimintaan liittyvät riskit. Henkilöriskejä hallitaan erityisesti varahenkilö- ja seuraajasuunnittelulla ja muuttuvan lainsäädännön vaatiman osaamisen varmistamisella. Tarkempi kuvaus Melan riskienhallintatoiminnoista on tilinpäätöksen liitetiedoissa.

TIETOHALLINTO

Vuonna 2013 edistettiin tapaturmakorvausjärjestelmän uudistamishanketta. Hanke on myöhästynyt alkuperäisestä aikataulustaan. Muihin järjestelmiin on tehty vain välttämätöntä ylläpitoa.

Melan vakuutus- ja eläkejärjestelmien uusimishankkeen kilpailutus toteutettiin vuonna 2013.

Käyttöpalveluiden siirto uudelle toimittajalle tapahtui kuluneen vuoden aikana.

TULEVAISUUDEN NÄKYMIÄ

Maatalousyrittäjien ja apurahansaajien sosiaaliturvan kehitys seuraa yleisen työeläkejärjestelmän ja tapaturmavakuutuksen muutoksia. Työmarkkinakeskusjärjestöjen väliset neuvottelut työeläkejärjestelmän uudistamiseksi ovat käynnissä. Uudistuksen, jonka keskeisenä tavoitteena on työurien pidentäminen, on tarkoitus tulla voimaan 2017 alussa.

Tapaturmavakuutusjärjestelmän uudistuksessa tavoitteena on nykyistä selkeämpi lainsäädäntö ennen kaikkea vakuutetun oikeuksien ja velvollisuuksien osalta. Yleisen tapaturmavakuutuksen uudistus on jo edennyt lausuntovaiheeseen. Maatalousyrittäjiä ja apurahansaajia koskevan tapaturmavakuutuslain uudistaminen on käynnissä. Uudistusten on tarkoitus astua voimaan 2016 alussa.

Yleisten sosiaalipoliittisten uudistusten lisäksi maatalousyrittäjiä koskevat luopumistuki- ja lomitusjärjestelmät ovat vuonna 2014 muutosten alla. Luopumistuki on määräaikaisena voimassa vuoden loppuun ja sen jatkon suhteen tehdään poliittiset päätökset kuluvana vuonna. Lomitusjärjestelmän osalta maatalousyrittämisen muutokset ja toisaalta kustannustehokkuuden vaatimukset luovat paineita järjestelmän uudistamiseen.

Maatalousyrittäjien työhyvinvoinnin tukeminen on tärkeä keino, kun tavoitellaan lisää terveitä työvuosia myös maataloudessa. Lomituksen ohella keskeisessä asemassa on työterveyshuolto. Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman työryhmän tekemät esitykset työterveyshuollon kattavuuden ja toimivuuden edelleen parantamiseksi tukevat näitä tavoitteita.

Melan toiminnassa hallituksen vahvistama strategia vuoteen 2017 asettaa keskeiseksi tavoitteeksi hakemuskäsittelyn edelleen sujuvoittamisen. Hakemusten käsittelyaikojen lyhentäminen ja päätösten selkeyden parantaminen lisäävät asiakastyytyväisyyttä. Laadukas palvelu, lainmukaiset ratkaisut ja kustannustehokkuuden säilyttäminen hyvällä tasolla kuvaavat Melan toimintaa myös tulevaisuudessa.